

Broerstraat 5

> **Carrière: het maken van keuzen**

RuG

Academie voor Management

Postdoctorale Marketing Leergangen

In de postdoctorale Marketing Leergangen van de Academie voor Management duiken u en uw studenten en medewerkers in de wereld van de marketing. Het is een wereld van mogelijkheden en uitdagingen. Het is een wereld van kennis en kunde. Het is een wereld van innovatie en creativiteit. Het is een wereld van succes en groei.

De postdoctorale Marketing Leergangen worden verzorgd door de Academie voor Marketing Leergangen. De academie is een samenwerkingsverband van de Universiteit van Groningen, de Universiteit van Twente, de Universiteit van Utrecht, de Universiteit van Tilburg, de Universiteit van Maastricht, de Universiteit van Nijmegen, de Universiteit van Radboud, de Universiteit van Rotterdam, de Universiteit van Utrecht, de Universiteit van Twente, de Universiteit van Utrecht, de Universiteit van Tilburg, de Universiteit van Maastricht, de Universiteit van Nijmegen, de Universiteit van Radboud, de Universiteit van Rotterdam.

Business Marketing Management

Bijdragen aan het succes van uw klant

Strategische oplossingen voor de praktijk van uw klant of de aanbieder of een andere stakeholder. De leergang is geschikt voor zowel graduate- als doctoraatsstudenten, zowel in een postdoctoraal programma.

Start woensdag 19 november 2003 (7 modules)

Human Core Business

Waardecreatie van de onderneming door duurzame relaties

Ontwikkeling van een meerjarige, door het opwaarderen van de relatie met de klant. Dit kan worden ondersteund vanuit de businesspropositie.

Start woensdag 27 nov. 2003 (7 modules)

Strategic Business Development

Geïntegreerde innovatiekracht

De ontwikkeling van innovatie in samenwerking met specifieke partners van uw business.

Start woensdag 14 mei 2004 (7 modules)

Bel voor meer informatie 050 - 316 21 15

www.academievoormanagement.nl

Uw naam: _____

Uw e-mail: _____

Uw adres: _____

Uw telefoon: _____

Uw bedrijf: _____

Uw functie: _____

Uw titel: _____

Uw adres: _____

Uw telefoon: _____

Telefoon: 050 - 316 21 15

Telefax: 050 - 316 23 00

Inhoud

- 4 'Moi laiverd, t gait goud'
- 6 Het schoonste exportproduct ter wereld
- 8 VSO
- 11 Ain wondre stad / Het politiebureau
- 12 De lokroep van de RUG
- 13 WKB / column van Willem Hofstee
- 14 Ecoloog op zoek naar het waarom

- 16 Bedrijfskunde 25 jaar
- 19 Uitgeleucht: Pantheon
- 20 Postacademische opleidingen
- 24 Brandpunt Groningen
- 28 Alumni Achteraf

Redactioneel

In 1988 begon ik mijn loopbaan als docente Engels-Nederlands op een huishoudschool te Hoogeveen. Nadat ik maar liefst 78 sollicitatiebrieven naar verschillende middelbare scholen in heel Nederland had gestuurd, werd ik uiteindelijk te Hoogeveen uitgenodigd voor m'n eerste sollicitatiegesprek. Het gesprek liep voor spoedig en in augustus 1988 begon ik enthousiast aan dit Drents avontuur. Terwijl ik me volop in de onderwijs storte, studeerden ook mijn vrienden af aan de RUG. De arbeidsmarkt stond niet te springen om neerlandici en zij konden zich direct inschrijven bij het toenmalige arbeidsbureau. Bijscholing en vrijwilligerswerk volgden. Zo hoorde ik 's ochtends als ik naar Hoogeveen reed op

de lokale radiozender met enige regelmaat de ene studiegenoot het regionale nieuws voorlezen en las op de terugweg een andere studiegenoot de uitgaansagenda voor. Inmiddels zijn we ruim een decennium verder en hebben we in onze loopbaan diverse keuzes gemaakt. Mijn onderwijscarrière was van korte duur en via vele omzwervingen ben ik uiteindelijk bij de RUG gekomen als alumnifunctionaris.

Dit themanummer gaat over carrière en het maken van keuzes tijdens je loopbaan. Ook nu worden pas afgestudeerden weer, net als in de jaren tachtig, geconfronteerd met werkloosheid. Toch wordt negentig procent van de ruim 2300 studenten die twee jaar geleden aan de RUG afstudeerden binnen een jaar een baan. Dat er opmerkelijke keuzes worden gemaakt na een studie blijkt uit deze editie van *Broerstraat* 5. Centraal staan alumni die een niet voor de hand liggende baan hebben. Zo zegde Karel Musch (alumnus psychologie) zijn baan als adviseur en interimmanager op om als herbergier op de pelgrimsroute naar Santiago te gaan werken. Ook Gitta Langenberg, alumnus Internationale Organisaties, ziet een langgekoesterde wens in vervulling gaan. Zij vertrekt binnenkort naar Mongolië om daar workshops te geven op een pedagogische academie. De verhalen van de alumni in dit themanummer laten zien dat zij hun carrière en toekomst niet laten dicteren door economische en politieke situaties, maar door hun eigen keuze. Carrière betekent vallen en opstaan, maar ook vooral het leren kijken en het durven maken van eigen keuzes.

Lidy Bosker

Colofon

Achttiende jaargang
Eerste nummer / maart 2003
ISSN 0921-1721

Broerstraat 5 is een gratis kwartaalblad voor alle afgestudeerden en gepromoveerden van de Rijksuniversiteit Groningen. Ook wordt het toegezonden naar oud-cursisten van de Academische Opleidingen Groningen. Broerstraat 5 wil ertoe bijdragen dat het contact tussen ons aller univer-

siteit en iedereen die daar onderwijs heeft genoten in stand blijft en zo mogelijk intensiever wordt. Heeft u opmerkingen of ideeën? Laat het ons weten!

Redactieadres
Redactie Broerstraat 5
Postbus 72
9700 AB Groningen
Telefoon (050) 363 73 79
alumni@bureau.rug.nl
Fax (050) 363 63 00

Redactie

Lidy Bosker
Piet Bouma
Chris Giebels
Gert Gritter
Fransc Smit

Internet

<http://www.rug.nl/alumni>

Ontwerp en lay-out

In Ontwerp, Assen

Fotografie

- Bert Jansen:
p. 4, 11 (politiebureau), 12, 16, 28 (Imminga)
- Elmer Spaargaren:
p. 6, 13 (Hofstee), 14-15, 18
- VSO: p. 8-10

Productie

Faciliteit Bedrijf RUG

Druk

Tijl Offset, Zwolle

Oplage

48.000 exemplaren

Adreswijziging/aanmelding

(050) 363 77 67
alumni@bureau.rug.nl

'Moi laiverd, t gait goud!'

WAT ZIJN DE ERVARINGEN VAN ALUMNI
MET DE GRONINGSE STREEKTAAL? SIMON REKER,
HOGLERAAR GRONINGER TAAL EN CULTUUR,
HIELD EEN STEEKPROEF.

Simon Reker

Wat iemand *mooie* woorden vindt, hangt van een aantal dingen af en natuurlijk allereerst van zijn taal. Vraag het aan een spreker van het Nederlands en hij noemt *liefde* en *gezellig* of *gezelligheid*. Praat even verder en er volgen woorden als *geluk*, *groen*, *herfst*, *licht*, *schoonheid*, *thuis* en *zon*. Een ABN-spreker zegt kennelijk vooral wat hij mooi vindt, maar dat is de inhoud; ik vroeg naar de vorm.

Het is hooigut een incidentele Groninger die *laifde*, *gezelghaid*, *gruin*, *haarst* of dergelijke dingen naar voren brengt als aan hem de vraag gesteld wordt. Tien tegen één komt hij (of zij) met *eelsik*, *bozzem*, *hozevörrels*, *aanhemeln*, *fiebelékewinten* en *graimen* en dat is toch echt andere *kouke*. Aanstellerig, schoorsteenmantel, sokken, schoon-

maken, fratsen en morsen, daar komen die Groningse woorden op neer en geef toe: andere *koek*. Groningers kijken voor hun 'mooie' woorden in gedachten misschien wel eerst naar het Nederlandse woordenboek en ze wissen bij uitstiek in de jeugdige herinneringswereld van huis en haard. Dat lijkt me een belangrijk verschil tussen een dialectspreker en een vertegenwoordiger van een niet-bedreigde standaardtaal.

In dit blad heeft een interview met me gestaan en die gelegenheid heb ik benut om een vergelijkbare vraag te stellen: wat voor stukjes Gronings zijn er via de alumni de wereld in gegaan? Er zijn tientallen en tientallen reacties op gekomen, schriftelijk en via e-mail. Ik bedank al die correspondenten wakkelijk van harte voor de moeite die ze zich hebben willen getroosten, ook al lieten de meesten blijken dat ze het plezierig vonden op deze manier even weerom te kijken.

Top tien

Er zijn twee soorten afzenders, Groningers en niet-Groningers: mensen die al voor de studietijd behoorlijk met het Gronings in aanraking gekomen waren en de anderen die hun kennis hier in hun RUG-tijd opdeden. Dat laatste gebeurde bij uitstiek op een

plaats waarvan ik er langs deze omweg achter kom dat het een dialectologische goudmijn is, de Polikliniek van het AZG.

De antwoorden uit de groep van de Groningers bevatten vooral 'echt' Groningse woorden en uitdrukkingen. Hierruit stamden ook uitdagender teksten met beschouwingen over taal tot een heus, zelf geschreven Gronings dichtbundeltje aan toe. Eén ding scoorde in beide groepen het hoogst: *Nait soez'n* en dat is zo logisch dat we *snel deurbroezen* en bekijken wat de niet-Groningers instuurden.

Vier woorden staan op grote afstand tweede: *ja, moi*, *puutje* (puutje patat), *Stad/Stadjer*. Alleen *puutje* is een woord dat ook bij sprekers van het Gronings mooi gevonden wordt, de rest noemen zij niet. *Stad* of *Stadjer* is natuurlijk logischer voor een aangekomen student dan voor iemand uit de Provincie, net als *moi*, de amicale groet. En *ja* is een bijzonder geval (*ja* in de zin van *Zo is t ook ja* wat zich in het Duits heel gewoon laat vertalen tot *So ist es ja auch* maar wat in het Nederlands toch iets komisch heeft, vooral met een ontkenning in de buurt).

De derde plek: *de Olle Griezde* (de Martintoren) en *wicht*, in deze regio nog de neutrale aanduiding voor 'meisje'. Een *laiverd kán* een meisje zijn, het is een woord dat bij uitstiek een meisjeswoord is, althans het is alleen door vrouwen opgegeven. Mannen daarentegen schreven als enigen *pokkel* 'lichaam' en *mien jong* – een soms dreigende manier van aanspreken van een jongen. Alles bij elkaar zijn het woorden waarvan de inzending een sociale logica bezit, ook al is het een andere

sfeer dan die van het huiselijke dialectsprekende kind.

De top 10 van de niet-Groningers hebben we vrijwel helemaal gehad met twee woorden waarbij er alleen maar klinkerverschil bestaat met het Nederlands. Zoals *laiverd* een 'lieverd' is, zo is *kwaitnait* 'ik weet het niet' en *goud* 'goed'. Voor veel mensen van elders is het Gronings wat het lijkt te worden: een handjevol eigen woorden en vooral afwijkende klinkers.

Spaigelploaite

In december 2002 was er een diner in de Aula van de RUG, met een stuk of 100 deelnemers. Toen heb ik eveneens gevraagd naar wat men *mooie* Groningse woorden vond. Ook de niet-Groninger deelnemers aan dat Auladiner waagden zich eraan. Over *nait soez'n* zeur ik niet, hoge scores waren er verder weggelegd voor dezelfde woorden als aangedragen door de alumni, ook al kwamen *lutje* 'klein' en *nuver* 'mooi' hier wat meer naar voren. Maar dat laatste was vooral afkomstig van enkele Friezen voor wie het eerder 'mal' betekende. Opvallend vaak noemde men *spaijelploaite* 'cd', vrijwel niet via Broerstraat 5 ingestuurd. Begrijpelijk, want zo lang bestaat het ding nog niet en het woord dus evenmin.

t Kon minder hoor ik nu ter afsluiting te schrijven en daarmee geef ik uitdrukking aan mijn ongebreidelde enthousiasme over de reacties van u, lezer. Ik hoop een keer *moi* tegen u te kunnen zeggen. Ergens tussen de *Olle Griezde* en de polikliniek dan maar?

Simon Reker

Selectie alumnireacties

> Ongeveer 32 jaar geleden, ik was nog een grasgros doktersvrouwje, werd er op een avond bij ons aangebeeld. Op de stoep stond een man met een dode haas. Hij dwijde mij de haas in mijn handen en zei 'veur dokter'. Op mijn vraag wat de haas moest kosten, zei de man: **Tis vergees**. Ik moet wel heel onnozel gekeken hebben want hij begon te bulderen en het lachen en zei: 'Das grunnens en betaikent tzuifde as gratis.'

> Ik kwam hier uit het 'Westen' als student naar toe en leerde de eerste dagen van mijn hospita al een prachtig Gronings woord: **Het begroot me**. Ik vond het zo mooi en veelzeggend, dat ik het woord in mijn (westers) woordgebruik heb opgenomen en het dus overal in Nederland gebruik, maar dan ook uitleg wat het woord betekent, in de hoop dat anderen het overnemen.

> **Dokter ik heb zo'n pien in de pokkel**. (pens, buik)

> Laatste gebruikte ik **omdenken**. Dat deed ik omdat dit woord precies uitdrukte wat ik wilde zeggen, zonder dat een Nederlandse vertaling mij direct voor de geest kwam.

> Oorspronkelijk afkomstig uit Limburg heb ik in mijn eerste jaar vreselijk moeten wennen aan het Gronings. Een bijbaantje in de schoorsteek, waar ik vaak samenwerkte met echte Groningers, heeft daar snel een eind aan gemaakt. Zoals uitdrukkingen als: **Waar kom je weg?**, dus 'weg' in plaats van 'vandaan'.

> **Hes't kromme lucht in baand?** of **Hes't lucht aan verkeerde kaant van baand zitt'n?** Commentaar dat je als fietser

kunt krijgen bij een bochel in je wiel of een lekke band. Mooie combinatie van Groningse humor en behulpzaamheid/interesse. Het is niet in het hele land dat men omkijkt naar fietsers met technisch ongerief.

> **Mijn hoofdpijn wordt minder!**
Verwarrend, want dit betekent heftiger in Groningen en beter in het Westen.

> As Friesinne hie ik in oangeboaren wjersin tsjin Grinsers en tsjin ynferieure dialekten yn it algemien. It Frysk wie teminstens in taal. Dat dogmatisme is gelokkikh wol feroare.

> De volgende tekst is me bijgebleven, opgevraagd bij de groentenboer op de Meeuwerdweg, toen de paprika voor het eerst woordgebruik heb opgenomen en het dus overal in Nederland gebruik, maar dan ook uitleg wat het woord betekent, in de hoop dat anderen het overnemen.

> Sinds mijn studie is er een aantal dingen in mijn taalgebruik veranderd. Zo zeg ik niet meer **Wat is er op televisie?**, maar **'Wat is er voor?'**. En gebruik ik vaak 'niet?' aan het eind van een zin. De bijzondere ervaring was eigenlijk met de weerman van TV Noord: die kon ik nooit volgen.

> Wat mij van het Gronings is bijgebleven, is de uitdrukking **Mag wel**. Als ik bij de bakker een broodje van f 1,15 wilde afrekenen en een briefje van 25 gaf, dan vroeg ik of ik er 15 cent bij zou geven. Iedere Nederlander die elders vandaan komt zegt dan: 'Ja, graag.'

> Ik hoor het graag en kan het goed verstaan. Dat was wel anders toen ik naar Groningen kwam. Ik herinner me nog dat ik bij het voetgangerslicht stond om vanuit de Herestraat de Grote Markt over te steken (pre-verkeers-

circulatieplan) en ik bij het wachten het gevoel had in Denemarken beland te zijn, te oordelen naar de klanken die ik om me heen hoorde.

> Het is mij opgevallen dat men in Groningen altijd zei: **Ik ben dit nodig**, in plaats van 'Ik heb dit nodig.'

> Groningse meervouds-s: als in: **uitdrukings, tentoonstellingen, afscheidings** etc. Deze meervouds-s gebruik ik regelmatig, zonder dat het iemand opvalt. Nu kan het ook zijn dat men er hier (op Aruba) beleefdheidshalve niks van zegt.

> Een Groninger begrip waar ik veel van hou en vaak gebruik als iemand mij vraagt waarom iets zo is of waarom iets gedaan moet worden is de typisch Groninger antwoord: **Om toch!**

> **Achter adem zijn.** In het Westen zegt men: 'Buiten adem zijn.'

> Ik ben Friezin van oorsprong, maar ik wist niet eens dat er echt een Groningse taal bestond. Terwijl het zo dichtbij is. Dit zegt wel wat over de onbekendheid van deze taal.

> Een Groninger zegt **modder**, waar een westerling het over 'aarde' heeft (uit de tuin). Een westerling gebruikt het alleen in de zin van 'blubber'.

> Ik heb de indruk dat Groningers voor tijds-aanduiding bijvoorbeeld **twintig over twee** zeggen, terwijl men in het westen 'tien voor half drie' zegt. Ik heb dit bij mezelf aangepast, omdat veel westerlingen me niet begrepen.

> Eén Groningse uitdrukking heb ik vaak gebruikt bij het opleiden van leidinggevenden voor allerlei taakgerichte groepen, en ook als voorzitter van allerlei besturen: **Dei 't dut, mout 't waiten**; degene die het werk concreet moet uitvoeren, moet uiteindelijk de vrijheid hebben het op eigen manier aan te pakken. Als leidinggevende moet je iemand niet aan een te kort lijntje houden. ■

Het schoonste export-product ter wereld

DANKZIJ DE GROEI VAN HET ENGELSTALIGE ONDERWIJS GROEIT DE ARBEIDSMARKT VOOR NEDERLANDSE HOGER OPGELEIDEN LANGZAAM MAAR ZEKER TOT BUITEN DE LANDSGRENZEN. EN DAT IS GOED NIEUWS VOOR EEN BELANGRIJKE 'EXPORTINDUSTRIE' VAN GRONINGEN EN HET NOORDEN VAN NEDERLAND.

De tijden ogen somber. De economie in recessie, reorganisaties bij bedrijven, een overheid die broedt op bezuinigingen. Ook voor academici en hbo'ers lijken er slechtere tijden aan te breken. Volgens de Nederlandse Centra voor Werk en Inkomen steeg de werkloosheid in december met elfduizend mensen. Het totaal aantal werkloze hbo-ers in Nederland steeg in die maand met een kwart naar 54.700. Het aantal academici zonder werk groeide met zeventien procent naar 28.700. Een groei die in latere maanden stevig lijkt door te zetten.

Outcasts

Overigens is een recessie niet voor iedereen even slecht, vindt Jouke van Dijk, hoogleraar regionale arbeidsmarkt-analyse aan de Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen van de RUG. Jaren lang konden bijvoorbeeld overheidsinstanties geen goede IT-ers krijgen, want die kozen en masse voor de lease-auto's en hoge startsalaries die het bedrijfsleven bood. De nood in de IT-sector maakt dat die instanties nu

wél betere werknemers kunnen halen uit het reservoir van beschikbare mensen. Het noordelijke werklozenreservoir raakt in economisch slechte tijden goed gevuld met academici en hbo-ers. De regio leidt aan diverse hogescholen en de RUG nu eenmaal veel meer mensen op dan er kunnen werken. Bovendien verhuizen de meeste mensen pas zodra elders een baan gevonden is of ze weten dat die baan voor het oprapen ligt. 'Wanneer het moeilijker wordt, gaan meer mensen wachten.' Ook de academicus verhuist dus sneller wanneer het goed gaat.

Verhuizen is vooral in de Verenigde Staten een belangrijk aanpassingsmechanisme op de arbeidsmarkt, legt Van Dijk uit. Nederlanders – zoals Europeanen in het algemeen – verhuizen veel minder vaak voor het werk. Het systeem van sociale zekerheid zorgt er immers voor dat ontslag niet meteen hoeft te leiden tot migratie naar een oord waar wel werk is. We verhuizen pas als we ergens anders een (betere) baan hebben.

In de Verenigde Staten is dat heel anders, weet Van Dijk door het vergelijken met Europese arbeidsmarkten. 'Vooral in de lagere sociale klassen betekent ontslag vaak slecht nieuws. Verhuizen is daar een laatste redmiddel, omdat er weinig sociale zekerheid is. Maar vaak is elders ook geen werk en dan gaan mensen er langzaam op achteruit en kunnen uiteindelijk outcasts worden.'

In Nederland wordt de groeiende of dalende werkgelegenheid eerder opgelost door het verdelen van het beschikbare werk over meer dan wel minder handen. 'Nederland is een kampioen in deeltijdwerk,' meent Van Dijk. Het is ook in het algemeen hét verschil tussen Europa en Amerika: participatie versus migratie als smeermiddel van de arbeidsmarkt.

Maar aan beide zijden van de Atlantische Oceaan vertonen juist de hoger opgeleiden de grootste geografische flexibiliteit. Als forenzen zijn zij bereid de grootste dagelijkse reisafstand te accepteren tussen huis en werkplek. Opgeloid voor functies die in het hele land vervuld kunnen worden, zijn zij bovendien nog het snelst bereid te verhuizen om een betere baan te kunnen vinden. Opnieuw, vooral in Amerika. Van Dijk: 'In Amerika is het verhuizen van coast to coast vrij normaal voor academici en levert het ook veel grote loonstijgingen op dan in Nederland.'

Tsjechische managers

In Europa is het door de culturele verschillen veel moeilijker om vergelijkbare afstanden te overbruggen voor een nieuwe baan. Het is weliswaar onmiskenbaar zo dat ook de Nederlandse arbeidsmarkt internationaliseert, maar het gaat heel geleidelijk. Naast ondernemers zijn het hoofdzakelijk hoger opgeleiden – ook in combinatie mogelijk – die de stap zetten om bijvoorbeeld als manager aan de slag te gaan in een ander Europees land. Mensen uit Oost-Europa komen nu nog vooral naar Nederland om lagere functies te vervullen,

Jouke van Dijk

'Nederland is een kampioen in deeltijdwerk'

maar in de toekomst verwacht Van Dijk zeker de komst van bijvoorbeeld Tsjechische managers op de Nederlandse werkvloer. 'Als het goede mensen zijn die in het bedrijf passen, is dat niet meer dan logisch.' Wel zullen de culturele verschillen altijd een fikse remmende werking behouden. 'Je ziet het nu al. We hebben dan wel open grenzen, maar we worden echt niet overspoeld door Polen of Spanjaarden.'

Terug naar Groningen en het noorden. De gestage internationalisering van de arbeidsmarkt voor hoger opgeleiden is bepaald geen slecht nieuws voor een regio die zoveel diploma's aflevert. Van Dijk zou dan ook graag zien dat als gevolg van de invoering van bachelor- en masterprogramma's op termijn tienduizend studenten meer naar Groningen komen. Bang voor dat beruchte reservoir van hoog opgeleide werklozen is hij niet, voor een braindrain van kennis uit het noorden al helemaal niet. 'Het is hier normaal dat ze vertrekken. Opleiden kan zo een zeer belangrijke export-industrie worden voor het Noorden. En zeg nu eerlijk: een schoner exportproduct kun je toch niet krijgen?'

Jan R. Blaauw

Voluntary Service Overseas

PAST ONTWIKKELINGSWERK IN HET BUITENLAND IN EEN CARRIÈRE? INTERVIEWS MET TWEE AVONTUURLIJKE VROUWEN.

Ontwikkelingswerk. Voor sommige afgestudeerden blijft het een wens. Maar niet iedereen wil er zijn carrière voor opgeven of onderbreken. Via VSO kunnen professionals twee jaar lang naar een ontwikkelingsland. Om de loopbaan daarna hier weer voort te zetten. Of ontwikkelingswerker te blijven...

Wereldverbeteraarster?

Gitta Langenberg is aan het pakken. Voor haar huisje op een volkstuinencomplex heeft ze oppas gevonden. Haar spullen zijn opgeslagen, de vluchtpapieren onderweg. 'Ik hoop maar dat er geen poststaking komt.' Langenberg (40) staat op het punt voor twee jaar naar Mongolië te vertrekken. Ze heeft er zin in. 'Nee hoor, ik heb geen moeite met het achterlaten van dierbare mensen of dingen. De contacten die ik heb blijven. En ik krijg er een heleboel vrienden bij.'

In de hoofdstad Ulaanbaatar gaat Langenberg workshops geven op een pedagogische academie. En helpen bij de ontwikkeling van een resourcecenter. 'Wat dat inhoudt weet ik niet precies. Misschien is het de plaatselijke bieb, misschien een speel-o-theek of zo.' Langenberg wordt uitgezonden via VSO. Dat is een internationale ontwikkelingsorganisatie die hoogopgeleiden, onder meer uit Nederland, de kans biedt zich voor een periode van twee jaar in te zetten in achtergestelde gebieden over de grens.

VSO, opgericht in 1958 en de grootste organisatie in zijn soort, gebruikt nadrukkelijk het woord vrijwilliger niet. Ook al staat de afkorting voor Voluntary Service Overseas, de organisatie benadrukt dat het professionals zijn die worden uitgezonden. Goed opgeleide mensen met werkervaring

Gitta Langenberg

op allerlei terrein, van gezondheidszorg of techniek, tot agrarische sector of onderwijs.

Gitta Langenberg is zo'n professional. Ze studeerde internationale organisaties in Groningen, volgde eerder een hbo-lerarenopleiding en haalde een bachelor degree of education in Londen. Tussendoor was ze onderwijzeres in Nederland, op Cyprus en in Finland. Ontwikkelingswerk was een oude wens. Langenberg had hem al bijna opgegeven. Ooit zo ze, na een open sollicitatie, bijna uitgezonden worden als projectleider bij Unicef. Het ging niet door wegens geldgebrek bij Unicef. Andere pogingen om in een ontwikkelingsland te gaan werken strandden ook, meestal met als argument dat Langenberg niet over relevante diploma's beschikte. Uiteindelijk kwam ze een advertentie tegen van VSO. 'Bij VSO kan ik iets betekenen, juist vanwege mijn studies,' zegt Langenberg enthousiast. 'Ik hoefde gelukkig ook geen ervaring te hebben in het ontwikkelingswerk.' Al

Duizend euro voor spullen tegen de kou

even opgetogen is ze over de gedegen begeleiding die ze heeft gekregen. Uitzending van één VSO'er kost 20.000 euro per jaar, verkregen uit fondsen en particuliere donaties. Geen wonder. Zo heeft Langenberg er nu al twee grondige trainingen opzitten, is ze medisch gekeurd en ook nog eens uitgebreid wezen winkelen. 'Ik kreeg duizend euro om spullen voor de kou te kopen. Een fantastisch fleecjack, een zonnebril, thermisch ondergoed en een benzinebrandertje.' Als ze straks, met vier andere vrouwen, in het koude Mongolië arriveert, zal er bovendien eerst een taaltraining zijn. 'Je wordt echt geweldig begeleid. Sommige VSO'ers moegen zelfs hun motorrijbewijs halen.'

'In deze tijd van globalisering kun je elke buitenlandervaring goed gebruiken,' vindt Gitta Langenberg. Ze wijst op het fenomeen dat niet alleen individuen aankloppen bij VSO. Er komen ook steeds meer bedrijven die hun werknemers via VSO zes tot twaalf maanden naar het buitenland sturen. Persoonlijk lijkt het Langenberg leuk verder te komen in ontwikkelingswerk, haar lang gekoesterde droom immers. Wie weet wil ze verlenen, als haar twee Mongolische jaren erop zitten, of zich opnieuw laten uitzenden. Lachend zegt de veertigjarige: 'Het leven begint bij veertig!' En ze heeft al een kleine aanwijzing dat er misschien wel een getalenteerde ontwikkelingswerker in haar schuilt. 'Tijdens de training vooraf gaf ik met iemand anders een workshop over aids die we zelf hadden gemaakt. Dat liep als een trein. De trainers riepen ook dat het heel goed was.' Tot slot, vindt zij zichzelf een wereldverbeteraarster? 'Een deel van mij wil maatschappelijk verantwoord bezig zijn, het andere deel reist graag.'

Leonie Meijerink

Realistische idealist

Leonie Meijerink (30) is dik een jaar terug uit Oeganda. Meijerink deed de pabo, studeerde daarna onderwijskunde aan de RUG en werkte aan de Haagsche Hogeschool en de Universiteit Maastricht. Begin 2000 waagde ze haar uitstapje naar het ontwikkelingswerk. In Oeganda doceerde Meijerink, via VSO, twee jaar lang aan een pedagogische academie. 'En ik had een district van 25 scholen onder mijn hoede. Daar ging ik dan langs op mijn motor en gaf er workshops.'

De bedoeling van VSO is dat de 'uitzendkrachten' hun kennis en ervaring delen met deskundigen ter plaatse. Op basis van gelijkwaardigheid en respect. Om de gelijkwaardigheid te bevorderen krijgen VSO'ers een lokaal salaris. Meijerink was het daar erg mee eens. 'Veel andere ontwikkelingsorganisaties betalen hun mensen zó veel. Maar ik kwam daar niet om rijk te worden.' Ze probeerde in Oeganda sober te leven. >

Leonie Meijerink samen met kinderen van Budaali primary school.

Klaslokaal

Mango- en papaya boom voor de deur

Al veroorloofde ze zich na een jaar wel een mobielte. Net als Langenberg prijst ook Meijerink de intensieve, en bovenal realistische voorbereiding. VSO zegt duidelijk: denk niet te idealistisch. 'Door dat soort lessen kon Meijerink leven met het gegeven dat veel Oegandese enkel op haar workshops afkwamen omdat ze nog nooit een blanke hadden gezien. 'Of ze kwamen alleen omdat er een lunch bij werd geserveerd. Tsja, het is een arm land. De mensen denken meer aan eten, dan aan de kwaliteit van het onderwijs.'

'Het is heel makkelijk om ontmoedigd te raken.' Maar Meijerink telde haar kleine zegeningen. Zoals het handjevol pabo-leerlingen dat ze met succes trainde in lesgeven in groepen. Of het kleuterschoolje dat ze opzette. En natuurlijk bracht ze een schat aan mooie verhalen mee naar huis. Bijvoorbeeld over het door haar opgerichte damesvoetbalteam. Of over de bewaker die VSO op een gegeven moment voor haar huisje posteerde, omdat er plunderende groepen door de buurt trokken. 'Normaliter wordt een VSO'er teruggetrokken als het ergens echt gevaarlijk is, maar dit was duidelijk een situatie die typisch was voor de kerstperiode.'

'Ik heb zelf alle kansen van de wereld gehad om te studeren, me te ontwikkelen. De mensen daar hebben dat niet,' zegt Meijerink. Maar ze maakt bezwaar tegen het predikaat idealist. 'Zo zou ik mezelf niet willen neerzetten. Ik deed het vooral ook voor mezelf, hoor, voor mijn eigen kick. En als ik niet iets onderwijskundigs had kunnen doen, maar alleen maar waterputten had kunnen bouwen, was ik misschien wel helemaal niet gegaan.'

Momenteel werkt onderwijskundige Meijerink aan de Technische Universiteit van Delft. Ze evalueert er het ict-

onderwijs en is coördinator Noord-Zuidprojecten. Soms slaat de reiskorts toe, verlangt ze terug naar Oeganda, naar het leukere weer of de mango- en de papayaboom voor haar deur. Toch blijft ze bewust in Nederland. 'Ik wil niet "ont-aarden." En ze wil haar loopbaan als onderwijskundige voortzetten. Waarbij ze wel een duidelijk voorkeur heeft voor werk dat internationaal getint is én voldoende schenkt. 'Ik heb net een subsidieaanvraag gedaan om studenten uit ontwikkelingslanden naar Delft te laten komen. Dat vind ik leuk. Al krijg ik maar tien studenten hierheen, dan heb ik er wel tien de kans van hun leven gegeven.'

Net terug uit Oeganda had Meijerink het best moeilijk. Ze had aanvankelijk geen woonruimte, woonde bij haar zus en het duurde bovendien vier maanden voor ze weer een baan had. Desondanks is ze ervan overtuigd dat haar VSO-avontuur haar cv goed heeft gedaan, ook al omdat ze via VSO een mastersopleiding heeft kunnen doen in Oeganda. ■

Ellis Ellenbroek

Meer weten over VSO? Bel: (030) 232 06 20, mail: info@vso.nl of surf naar: www.vso.nl

GRONINGEN. UNIVERSITEIT. MAAR OOK TALLOZE STRATEN, HUIZEN, BRUGGEN PLEINEN MET EVEN ZOVEEL HERINNERINGEN DAARAAN VAST. BEKENDE OUD-RUGSTUDENTEN VERTELLEN OVER HUN SPECIALE PLEK.

Henric Bemboom (50), directeur attractiepark Slagharen / werkte vijf jaar als maatschappelijk werker in de stad, voor ze tussen 1980 en 1989 kunstgeschiedenis studeerde / speciale plek: het hoofdbureau van politie aan de Rademarkt.

'Ik heb eerst de sociale academie in Enschede doorlopen. Voor die opleiding liep ik stage in Groningen, bij de reclassering. Als allereerste opdracht moest ik een cliënt van het hoofdbureau van politie halen en thuisbrengen. Het was een vrouw die winkeldiefstal had gepleegd. Ze had pannen gestolen, bij V&D. Een roep om aandacht, want pannen had ze zelf best. Ik zette haar achterop mijn fiets, zo reden we naar haar huis. Absurd eigenlijk. Ik was twintig, zij een jaar of dertig. Ik was totaal onervaren. Onderweg vertelde ze dat ze van plan was zelfmoord te plegen. Bij haar thuis hebben we nog koffie gedronken. Als maatschappelijk werker heb ik nog een hele tijd contact met haar gehouden. Vaak als ik over de Rademarkt fiets, moet ik aan deze gebeurtenis denken. Maar pasgeleden helemaal. Mijn zoon van vijftien hoorde 's nachts

glasgerinkel en geschreeuw. Hij maakte mij wakker en we kwamen erachter dat de voordeur van de pastorie bij ons in de buurt was opengebroken. De volgende dag zat ik om zeven uur 's morgens met hem op het hoofdbureau, datzelfde hoofdbureau. Ze hadden een verdachte opgepakt, een verwarde man. Of wij die wilden identificeren. Het was een mooi praktijkvoorbeeld om mijn zoon te leren dat je niet bang moet zijn om op te treden of althans stappen te ondernemen als je iets verdachts ziet of hoort. En zo kreeg ik er nog een herinnering bij aan dat politiebureau.'

Ellis Ellenbroek

De lokroep van de RUG

WETENSCHAPPERS WERKEN
GRAAG AAN DE RUG. MAAR DE
CARRIÈREKANSEN, DAAR ONTBREEKT
HET SOMS AAN. MET NIEUWE INITIA-
TIEVEN PROBEERT DE RUG WETEN-
SCHAPPELIJK TALENT TE TREKKEN
ÉN VAST TE HOUDEN.

*De baby-
boomers gaan
met pensioen.*

In de jaren zeventig was het eenvoudig. De universiteiten groeiden explosief. Iedereen kon wel een plekje krijgen als wetenschappelijk medewerker. Velen maakten van de gelegenheid gebruik en werken nog altijd aan een universiteit. En nu? De tijden zijn veranderd. Nog even en dan gaan de babyboomers met pensioen. Geveesd wordt het gat dat zij achterlaten, want het aantal werkenden daalt. Maar de universiteiten moeten concurreren. Ze moeten toponderzoekers aantrekken en voorkomen dat die ervandoor gaan.

'Gelukkig slagen we er nog altijd in om een goede mensen aan te trekken,' zegt hoofd personeel en organisatie Henk van der Meulen van de RUG. 'Dat is ook heel belangrijk. Er zullen altijd mensen weggaan, maar als je een gezond wetenschappelijk kader hebt, kun je dat opvangen.'

Als een bepaalde tophoogleraar alleen wil komen als de universiteit extra betaalt, dan is dat een enkele keer mogelijk. 'Het college van bestuur zegt altijd: voor wetenschap willen we betalen. Maar voor bestuurders zouden ze dat niet doen,' zegt Van der Meulen. Ook krijgen de toppers soms extra geld voor onderzoek of faciliteiten om ze in Groningen te houden.

Dakpanhoogleraar

Toch wordt het langzaam aan moeilijker om goede mensen aan te trekken. Vooral de bètafaculteit voorzigt moeilijkheden en in mindere mate de gammafaculteiten. 'Het was nog niet heel concreet, maar men voorzigt dat er problemen zouden ontstaan met bijvoorbeeld het werven van jonge postdocs,' vertelt Van der Meulen. Het is de groep die worstelt met veel tijdelijke contracten die gemakkelijk wegkelt. En daarom werd het tenure track ingevoerd bij de Faculteit der Wiskunde en Natuurwetenschappen om nieuw talent aan te

trekken: binnen het tenure-trackstelsel wordt een wetenschapper die goed presteert, bevorderd, uiteindelijk tot hoogleraar toe. 'Je ziet de effecten,' zegt Van der Meulen. 'Er zijn sollicitanten die alleen dáárom in Groningen solliciteren. Er zijn er zelfs die van hun superspecialisme af willen stappen om maar in dit systeem in te kunnen stromen.' Van der Meulen voorzigt dat het systeem in de toekomst ook elders ingevoerd gaat worden, mogelijk in aangepaste vorm. Bijvoorbeeld bij geneeskunde of de gammawetenschappen. Ook op andere fronten doet de universiteit haar best om een aantrekkelijke werkgever te blijven. De aio's kregen een arbeidsmarkttoelage, waardoor de salarissen flink omhoog gingen in de eerste jaren. Ook worden 'dakpanhoogleraren' aangenomen. Hoogleraren gaan dan deels met vervoegd pensioen. Hun plek wordt alvast opgevuuld door een jonge hoogleraar, die metertijd het werk helemaal zal overnemen. Allemaal om te voorkomen dat zo iemand verdwenen is, tegen de tijd dat het 'gat' valt.

De carrièremogelijkheden voor wetenschappelijk talent aan de RUG lijken de laatste jaren dus sterk verbeterd. Toch zijn de meeste initiatieven genomen bij de bèta's. Bij letteren lijkt alles bij het oude te blijven. Van der Meulen knikt. 'Bèta's zijn nu eenmaal moeilijker te krijgen. Dat wil niet zeggen dat bij letteren niet heel goed onderzoek wordt gedaan, maar het is gewoon een feit. Dan speelt heel duidelijk de arbeidsmarkt een rol.'

Christien Boomsma

Fatale vrouwen

Ik ben niet naar die tentoonstelling toe geweest. Niet dat ik niks met vrouwen heb - eerder integendeel. Voor meer persoonlijk contact moet je bijna altijd bij vrouwen zijn. Ik wil ook nog wel toegeven dat daar iets erotisch in meespeelt. En er staan portretten van vrouwen ingebrand op mijn netvlies: Vermeers Meisje met parel natuurlijk, of een vroeg portret van Sluijters, maar dat hing tegelijkertijd in het Drents Museum. Ze belichamen de vrouwelijke bestaanswijze, met liefde verbeeld. Maar het fatale raakt me niet. De expositie, bedacht door onze alumnus Henk van Os, deed me denken aan de eerste keer dat hij in mijn beeld kwam. Hij zat nog op het Praediniusgymnasium, ik was daar al af. Op de jaarlijkse uitvoering van mijn vroegere Siegfried vertegenwoordigde ik Donar, in rokkostuum. Maar de tijden waren veranderd. Het bal werd niet meer geopend met de

Veleta: Henk van Os ging voor in de Hockey-Pockey ('You put your right hand in, you put your right hand out!'), en de jongere klassertjes volgden en masse, met bliken van devotie. Ik had zoiets van Jezus, wat is hier aan de hand? Bij die fatale vrouwen kreeg ik ook dat gevoel van: ik zal wel weer iets gemist hebben. Want je kunt niet om Henk heen. Hij staat weliswaar van jongs af aan op het randje van populisme en demagogie, en volgens mij kijkt hij met welgevallen over die rand, maar hij heeft een aangeboeren stijl, en hij is bovendien echt aardig, hij kon bijna een vrouw zijn. Hij creëert ervaringen van het soort: 'Het zal best zijn dat Mont St. Michel door miljoenen toeristen wordt overstroomd, maar daarom blijft het nog wel uitzinnig mooi.' Misschien is hij wel gewoon een democraat, of liever, de verpersoonlijking van de democratie.

Ik kom daar dus niet uit. Ik was totaal plat van Repin, ook een van de ideeëten van Henk. Die Hockey-Pockey van hem kon ik destijds achteraf ook best volgen. Maar ik verdom het om zijn fatale vrouwen een blik waardig te keuren. En dat geeft me van de weeromstuit het gevoel dat ik geen goede psycholoog ben, want dan zou je alles moeten begrijpen: Sadam en Bush, Mata Hari en Alma Mahler. Nou, Henk, je wordt weer eens bedankt.

wkb hofstee

WKB

Ecoloog op zoek naar het waarom

VIJF JAAR WOONDE JAN KOMDEUR OP EEN ONBEWOOND EILAND. NU HEEFT HIJ RUIM EEN MILJOEN EURO TOT ZIJN BESCHIKKING. EEN VREEMDE CARRIÈRE? NIET VOOR EEN WETENSCHAPPER. DE ECOLOOG WIST VORIG JAAR EEN VICI-SUBSIDIE BINNEN TE HALEN VOOR ZIJN ONDERZOEK NAAR DE VOORTPLANTINGSSTRATEGIE VAN VOGELS.

De dag nadat het nieuws bekend werd stond er een bos bloemen bij hem thuis, van de faculteit. Het was ook niet niks: de VICI-beurs van onderzoeksfancier NWO is de meest prestigieuze onderzoekssubsidie voor gevorderde wetenschappers. Van de 27 toegekende beurzen was Komdeur de enige Groninger die er een kreeg.

Komdeur is ecoloog en studeerde in Wageningen en Cambridge. Als opzichter voor vogelbeschermingsorganisatie Bird Life International woonde hij vijf jaar op Cousin, een klein eilandje dat deel uitmaakt van de Seychellen. Daar onderzocht hij het broedgedrag van de seychellenzanger. 'Er was nog nauwelijks onderzoek naar dit vogeltje gedaan. Bovendien kwam het toen alleen nog voor op Cousin, dus ik had de hele wereldpopulatie tot mijn beschikking.' Dat waren destijds overigens slechts ongeveer driehonderd dieren. Komdeur ontdekte onder meer dat wanneer de Seychellenzanger broedt in een territorium dat weinig voedsel biedt, het dier relatief meer zonen krijgt. Die vertrekken als ze groot genoeg zijn, om elders de familiegenen door te geven. Ze eten dan niet meer mee van het schrale aanbod. In rijke territoria worden juist extra dochters geboren. Die blijven vaak hangen en helpen dan mee bij het grootbrengen van het volgende broedsel. Daardoor overleven er meer jongen, wat ook weer goed is voor het verspreiden van de familiegenen.

Fitness

Na zijn promotie in Cambridge ging Komdeur in Australië werken. Daar kreeg hij een tenure track positie, een vaste

Jan Komdeur

aanstelling als associate professor die bij een goede beoordeling wordt omgezet in een hoogleraarschap. 'Maar toen kreeg ik de mogelijkheid om een vaste baan in Groningen te komen. Ik heb toen met mijn hart gekozen. Bovendien heeft het ecologisch onderzoek aan de RUG een goede naam.' In Groningen werkte hij onder meer aan spreuwen. 'Ik zit niet vast aan één dier als onderzoeksobject. Dat pas ik aan aan de vraag die ik heb.' De drijvende vraag voor Komdeur is, net als voor de meeste andere ecologen, waarom alles is zoals het is. Vanuit de evolutietheorie moet iedere eigenschap immers een selectief voordeel opleveren. 'Spreuwen heb-

ben lange keelveren die ultraviolet licht uitstralen. Ik wil weten wat het nut van die ornamenten is.' Hij ontdekte dat mannetjes met de langste veren de meeste partners hebben, terwijl vrouwtjes met de langste veren de meeste nesten grootbrengen. Het zijn dus indicatoren van de 'kwaliteit' van de dragers, het vermogen om de genen door te geven aan het nageslacht. In biologische termen heet dat de 'fitness'.

Het onderzoek dat hij in het kader van de VICI-beurs gaat doen, heeft ook te maken met die fitness. Dat vindt deels plaats op de Seychellen waar het broedgedrag van de seychellenzanger ook is gericht op maximale fitness. 'We willen

Veni, vidi, vici

Vorig jaar heeft onderzoeksfancier NWO (Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek) bestaande subsidiepoten samengevoegd, om de financiering van jonge onderzoekers beter te structureren. Voor jonge, pas gepromoveerde onderzoekers kwam er de VENI-subsidie.

Postdocs met enige ervaring konden inschrijven op de VIDI-beurs. Voor ervaren onderzoekers, de net (of nog niet) hoogleraar waren kwam er de VICI, een bedrag van ruim een miljoen euro waarmee de onderzoeker vijf jaar naar eigen inzicht onderzoek kan doen. Alle subsidies zijn persoonsgebonden. Hoewel de universiteiten geacht worden ook een bijdrage te leveren, zijn het de onderzoekers die het geld aanvragen en ontvangen.

daar nesten manipuleren. Dus bijvoorbeeld vrouwelijke jongen in een nest in een arm territorium leggen. Omdat we iedere individuele vogel op het eiland gemerkt hebben, kunnen we van elk dier de levensloop volgen, inclusief het aantal nakomelingen.' De gevolgen voor de fitness van het dier zijn dan goed te meten, vooral omdat de levensloop van de dieren sinds 1985 jaarlijks is geregistreerd, wat het Seychellenonderzoek tot een van de langst lopende onderzoeksprojecten maakt. 'Er is niet weer een artikel hierover door *Nature* geaccepteerd.'

Een ander deel van het werk vindt dichter bij huis plaats. Samen met collega dr. J. Tinbergen wil Komdeur koolmeesjes in het Lauwersmeergebied bestuderen. Onder meer door een aantal dieren uit te rusten met een mini-zendertje, waardoor ze goed te volgen zijn. Met de koolmeesjes wil Komdeur vooral uitzoeken hoe mannetjes en vrouwtjes zich gedragen wanneer ze moeten concurreren om goede territoria en partners.

Het gaat Komdeur bij al zijn werk vooral om de zuivere wetenschap. Maar de resultaten kunnen ook van belang zijn voor natuurbescherming. Zo zorgde hij er voor dat de seychellenzanger nu op drie eilanden voorkomt. Tachtig procent van mijn werk is fundamenteel. Maar die twintig procent toepassing vind ik wel belangrijk.' ■

René Franssen

Bedrijfskunde 25 jaar

Thonie Wattel

Plannen maken met een pokerface

Aan de wieg van de faculteit bedrijfskunde stond Thonie Wattel. Emeritus hoogleraar bedrijfseconomie en rector magnificus van de RUG tussen 1971 en 1975. Na zijn studententijd viel hij in Amerika voor het concept van een interdisciplinaire businessschool. Iets wat hij na zijn terugkeer als hoogleraar ook bij de RUG wilde realiseren.

Rotterdam was er al mee begonnen en in Eindhoven had hij persoonlijk meegewerkt aan de blauwdrukken ervan. Daarom was voor Anthonie Wattel, enkele jaren na zijn aantreden als hoogleraar bedrijfseconomie aan de RUG in 1966, één ding duidelijk: Groningen moest een businessschool beginnen. Niet een die los stond van de universiteit; daar zou men op neerkijken. Ook niet een met een aparte status binnen de RUG; die zou men als van minder niveau beschouwen. Nee, een echte faculteit, waarbinnen meer disciplines de handen ineen sloegen om te komen tot een universitaire opleiding voor generalisten.

'Nederland had er behoefte aan, dat wist ik zeker. En dat het systeem werkte had ik aan den lijve ondervonden in een onderzoeksjaar aan de Wharton School of Finance and Commerce in Philadelphia. Daar raakte ik al in 1956 gebioleogereerd door de combinatie-effecten die optraden doordat verschillende disciplines met elkaar samenwerkten.' Denken aan een eigen faculteit in de jaren zestig was vergelijkbaar met het boeken van een kamer in een luchtkasteel, zei Wattel

Een kwart eeuw geleden meldden de eerste studenten zich aan de poort van de gloednieuwe faculteit bedrijfskunde. Interdisciplinaire opleidingen naar Amerikaans model bleken ongekend populair en niet veel later stonden bedrijven in de rij voor de nieuwe lichten alleswetters. Maar het tijd lijkt te keren. De kwaliteit van onderzoek en onderwijs loopt terug, samen met de studentenaantallen. Is bedrijfskunde op haar retour?

Tom Geerdink, bedrijfskunde 1977-1981, bestuursvoorzitter Twynstra Gudde management consultants
'Toen bedrijfskunde startte in 1977 ben ik overgestapt, omdat mijn eerste studie organisatiepsychologie naar mijn smaak toch te veel op het werknemersperspectief was gericht. Bij de brede opleiding bedrijfskunde heb ik me vooral gespecialiseerd in organisaties als geheel en in het veranderen daarvan. De groep van dertig beginners bestond duidelijk uit avontuurzoekers, die mee wilden en moesten denken over de inrichting van de nieuwe opleiding. De studentenvereniging BIG en de alumni-vereniging BRUG zijn in de beginfase door ons opgericht. Al vanaf de start, vanuit de oprichters, zijn er veel intensieve contacten met het bedrijfsleven geweest, voor stages en onderzoek. Een van die bedrijven was Twynstra Gudde waar ik uiteindelijk terecht ben gekomen.' (Interview: Ingemarie Kroesen)

in zijn lustrumtoespraak. 'Feit is dat elke innovatie deels ten koste gaat van wat al bestaat. En daarmee werd de bereidheid van de verschillende moederfaculteiten niet veel groter.'

Studentenactivisme

Ook buiten de faculteitsbesturen had Wattel met weerstand te maken. Inmiddels opgeklimmen tot rector magnificus in 1971, kreeg hij met studentengeledingen te maken. 'Het studentenactivisme was in die tijd zeer geschakeerd. Van uiterst links tot rechts. Door de marxisten werd ik gezien als knecht van het kapitalisme. Vanwege de commissariaten die ik bezette, maar ook omdat ze niks zagen in bedrijfskunde. Toch heb ik altijd het gevoel gehad dat de meerderheid achter mij stond.' Volgens Wattel is de verhouding tussen studenten en de rector magnificus per definitie niet een waarbij publieke medestand de boventoon voert. 'Van nature wordt er door studenten tegen je aangeschopt. Pas als je zelf denkt dat ze misschien een punt hebben, moet je iets aan je standpunten doen. Dat heb ik meegekregen van een collega-rector, De Froe van Amsterdam. Hij was het oudste in het rectorencollege, de opa waar iedereen respect voor toonde. Ikzelf was de jongste, had de vaderleeftijd. En vaders, daar hoor je je als jongere tegen af te zetten. Grappig om te zien is dat studenten uit alle hoeken zich later aanmelden voor bedrijfskunde.'

Vliegwiél

Wattels rectoraat bleek een 'diegwieleffect' op te leveren in de aanloop naar een nieuwe faculteit bedrijfskunde. Hij had overzicht over de bestaande faculteiten en kende de juiste mensen binnen de universiteit. Met daarnaast een stevig netwerk uit zijn Philips-tijd, waar hij zich bezighield met management development, had hij zelf alle kaarten in handen. Dat maakte het werken aan de nieuwe faculteit, ondanks de universiteitspolitieke spanningen die het met zich mee-

bracht, vooral leuk: 'Het was plannen maken met een pokerface, zeker toen de plannen dreigden niet door de universiteitsraad te komen. Maar eerlijk is eerlijk, het opzetten van bedrijfskunde was vaak ook een kwestie van ontspanning. Hoe dikwijls in een eeuw krijg je de kans om een faculteit, iets blijvends, aan een universiteit toe te voegen?'

Aanvankelijk kreeg bedrijfskunde de vorm van een interfaculteit. Moederfaculteiten economie, sociale wetenschappen, rechten en econometrie verzorgden eigen propedeuses. Daarna kon de student zonder enige vertraging doorstromen naar bedrijfskunde, waarin dezelfde faculteiten samenwerkten. Deze opzet maakte Groningen extra aantrekkelijk voor studenten die niet precies wisten welke kant ze op wilden met hun studie. Jaar na jaar groeide het aantal aanmeldingen. Op den duur zo sterk, dat bedrijfskunde een eigen propedeuse moest ontwikkelen. 'Van bouwket was bedrijfskunde een volwaardige faculteit geworden. Het was gelukt!' Gek genoeg hield Wattel het voor gezien, nog voordat de eerste studenten plaatsnamen in de collegezaal. Hij was oprichtingsdecaan in 1976, maar gaf het stokje al snel door aan zijn opvolger Van Gils, om te vertrekken naar de Universiteit van Utrecht. 'Als oprichter kun je beter niet te lang blijven hangen, je dramt door. Om iets te consolideren, moet je nieuwe mensen hebben.' Terugkijkend zou hij het niet anders hebben gedaan. De ontwikkeling van bedrijfskunde verliep, mede onder invloed van de explosieve toename van studenten, voorspoediger dan hij ooit had gedacht. Hoe de vlag er nu bij hangt, weet Wattel slechts van horen zeggen. 'Het is goed geïntegreerd in het universitaire bestel. De faculteit is gevarieerder ontwikkeld dan wij ooit hadden kunnen hopen. Nu is het zaak dat de faculteit blijft samenwerken met de oorspronkelijke moederfaculteiten. Daar zit hem de wetenschappelijke meerwaarde, geïnstitutionaliseerd multidisciplinair.'

25 jaar

Bedrijfskunde verlegt grenzen

In de afgelopen 25 jaar heeft de Faculteit Bedrijfskunde haar bestaansrecht bewezen. De huidige decaan, prof.dr. Ad van der Zwaan, blikt vooruit op de toekomst.

Ad van der Zwaan

'De omgeving van de faculteit verandert momenteel sterk. Ontwikkelingen als de invoering van de bachelor-masterstructuur, toenemende concurrentie, teruglopende studentenaantallen, internationalisering en een behoorlijk kritische onderzoeksbeoordeling maken het noodzakelijk onze koers te verleggen. Ons onderzoek en onderwijs moet kwalitatief verbeteren, willen we onze regionale positie behouden én een positie op de internationale markt kunnen verwerven. Een actiever personeelsbeleid is de basis van ons nieuwe strategieplan. Concreet betekent kwaliteitsverbetering bijvoorbeeld dat onze onderzoekers meer moeten publiceren, vooral in internationaal toonaangevende tijdschriften. Ook willen we meer internationale uitwisseling van studenten en docenten en meer Engelstalige vakken. Een groot deel van het masteraanbod wordt zelfs geheel Engelstalig. Verder willen we actiever worden in het postervaringsonderwijs. Academics of HBO-ers die een managementopleiding willen volgen zijn voor ons natuurlijk een zeer interessante doelgroep, ook vanwege de bedrijfscontacten. In veel van deze initiatieven werken we nauw samen met de Faculteit Economie. Sommigen menen dat de tijd rijp is voor een fusie van beide faculteiten. Wij zien op dit moment echter niets in een fusie. Eerst willen we in eigen huis orde op zaken stellen.'

Marian van Ark

Marijke Krabbenbos, bedrijfskunde 1990-1996, consultant technology innovation bij de Postbank.

'Ik begon met de studie toen er vanwege de enorme belangstelling gelooft moest worden. De breedte van het programma sprak mij zo aan, dat ik niet eens een tweede studie koos. Gelukkig ben ik uiteindelijk ingeloot, maar het was frustrerend om te horen dat sommigen bedrijfskunde alleen maar kozen omdat ze "toch wat" moesten. Ik werk nu bij de Postbank op innovatieprojecten, zoals betalen via de mobiele telefoon, en merk dat ik veel aan de studie heb gehad: we hebben geleerd zowel commercieel te denken als om aandacht te besteden aan intermenselijke aspecten. Je ziet nog wel eens dat mensen die in één vak gespecialiseerd zijn, moeite hebben zich in een ander te verplaatsen.' (Interview: IMK)

Panthegron

Panthegron: alumni-
vereniging van Godgeleerd-
heid en Godsdienst-
wetenschap
- Oprichtingsjaar: 1989
- Aantal leden: 220
- Contributie: € 10,00
per jaar
- Orgaan: Nieuwsbrief en
Ledenalmanak

Op 3 maart 1989 is Panthegron, de alumnivereniging van de Faculteit der Godgeleerdheid en Godsdienstwetenschap, opgericht. Haar doel het contact tussen de faculteit en haar alumni te bevorderen en te continueren.

Inmiddels heeft Panthegron rond de 220 leden, wat naar verhouding erg veel is. Iedereen die gestudeerd heeft aan de theologische faculteit mag toetreden als lid. Het lidmaatschap bedraagt € 10,00 per jaar. Hiervoor krijgen de leden twee maal per jaar een nieuwsbrief met informatie over de faculteit. Ook ontvangen zij een exemplaar van de almanak, met gegevens van leden van Panthegron. Bovendien worden leden uitgenodigd voor diverse faculteitsgebonden activiteiten en, uiteraard, voor de evenementen die de vereniging organiseert. In principe worden er jaarlijks twee bijeenkomsten georganiseerd: een huishoudelijke vergadering, gekoppeld aan lezingen en discussies op de derde vrijdag van januari, en een bijeenkomst op de derde vrijdag van september, gewijd aan een theologisch en/of godsdienstwetenschappelijk onderwerp.

Lustrum

Komend voorjaar is het vijf jaar geleden dat de alumnivereniging Panthegron werd opgericht. Op 11 april 2003 wordt dit eerste lustrum gevierd. Na een feestelijke huishoudelijke vergadering op de faculteit verplaatst het programma zich naar het Groningse platteland voor een lunch en een tocht langs verschillende kerken onder leiding van dr. Regnerus Steensma.

Programma

10.00 – 10.30 Ontvangst met koffie en gebak
10.30 – 11.15 Huishoudelijke vergadering
11.15 – 12.00 Per bus naar Pieterburen
12.00 – 12.45 Lunch

Rondleiding in kerken o.l.v. R. Steensma

12.45 – 13.30 Kerk Pieterburen (o.a. symboliek Vrijmetselarij op preekstoel)
13.45 – 14.15 Kerk Zandeweer (wapens Groninger Adel op banken, avondmaalstafel, kansel)
14.30 – 15.00 Kerk Westeremden (o.a. romano-gotische bouw en muurschilderingen heiligen)
15.00 – 15.30 Expositieruimte schilder Henk Helmantel: thee en bezichtiging
15.45 – 16.30 Kerk Middelstum (o.a. schildering Laatste oordeel en fraai meubilair)
16.30 – 17.00 Terug naar Groningen en borrel

Meer informatie en aanmelding:

Mirjam Lurvink
Faculteit der Godgeleerdheid en
Godsdienstwetenschap
Oude Boteringestraat 3B
9712 GK Groningen
T (050) 363 55 97
E-mail M.F.Lurvink@theol.rug.nl
<http://www.rug.nl>

De Academie voor Management organiseert en diplomeert namens de RUG een twintigtal postdoctorale leerangangen. Elke leerangang telt zes of zeven modules, die bestaan uit twee dagen interactief college op een centraal gelegen locatie.

Van adviseur naar herbergier

Karel Musch volgde de Comenius Leerangang van de Academie voor Management. Nu heeft hij zijn adviesbureau ingeruild voor een herberg op de pelgrimsroute naar Santiago.

Hoe kwam je ertoe de leerangang te volgen?

"Enkele jaren geleden had ik heel sterk het gevoel dat ik terug naar school wilde. Mijn collegadirecteur zei: "Doe dat nou!" Ik heb me toen aangemeld voor de Comenius Leerangang. Dat heeft me verschrikkelijk veel energie gegeven. Niet dat de bovenkamer werd opgeruimd. Die werd juist flink overhoop gegooid door de paradoxen die vanuit de verschillende wetenschapsgebieden werden aangereikt. Na een module van twee dagen kwam ik vrijdagavond helemaal opgeladen thuis. Ik vertelde daarover en schreef alles op. Mijn middelste dochter vroeg: "Is pap aan het werk of is hij bezig met Comenius?"

Wat was de belangrijkste overweging voor deze verandering in je carrière?

"Ik heb een paar jaar geworsteld met dat gevoel van almaar hollen en niet vooruitkomen. Als adviseur en interimmanager was ik betrokken bij gecompliceerde veranderings- en integratieprocessen en ik had een eigen bureau ter ondersteuning van bestuurders en besturen in de gezondheidszorg. Dat ging heel goed en dan raak je natuurlijk gewend aan een bepaalde levensstijl met alle snelheid en ook alle aanpassing die daarbij hoort. Ondanks die materiële welvaart en intellectuele stimulans miste ik wat. Maar ik voelde een grote onzekerheid om na te denken over iets anders, tot het moment dat mijn vrouw zei: "Dan verkopen wij ons huis toch?" Daar heeft het niet van hoeven komen, maar dat gaf wel een enorme opening en bracht me op een geheel ander spoor.

Ben je een echte pelgrim geworden?

"Ik voel me meer een herbergier. Ik heb de reis zelf niet afgemaakt. Ik had mijn werk als bestuursadviseur afgestoten en ik had mezelf vier maanden vrijgegeven om de zaken op een rijtje te zetten door een wandeling in mijn eentje naar Santiago de Compostela. Voordat ik echt vertrok deed ik een

Voor de verbouwing.

oefenronde in Frankrijk in de Bourgogne, een gebied waar we wel vaker wandelden. In het plaatsje Le Chemin liep ik tegen een boerenhoeve aan, waarop ik op slag verliefd werd. Ik belde mijn vrouw. We hebben het gekocht en in mijn hart ben ik nooit meer weg gegaan. Ik ben dus nooit in Santiago aangekomen. Dat doen andere pelgrims en we hopen die zo goed mogelijk hier te ontvangen. Maar misschien is het wel in de geest van de pelgrim dat ik me voor het eerst meester voel over mijn eigen tijd en ik weer ruimte heb voor bezinning. Bovendien hebben we naast de herberg voor pelgrims een ontmoetingscentrum opgericht."

Heb je nog binding met je vak?

"Ik heb nog een kleine adviespraktijk en een paar klanten, want de Franse dakdekkers moeten betaald worden. Bovendien ben ik niet financieel onafhankelijk. Maar ik rijd veel minder kilometers dan toen ik bestuursadviseur was. In de zomerperiode verblijven we vier maanden in Frankrijk en in de winter zijn we weer in Nederland. In de tussentijd rijden we nog wel een paar keer op en neer. Hier werken ze niet met agenda's en afspraken, maar je ontmoet elkaar. Je moet er veel meer op vertrouwen als je hulp nodig hebt van anderen. Ik doe wel mijn best om me in de plaatselijke Franse cultuur te voegen. De Franse slag is voor mij een stijl van grote trouw en ambachtelijkheid, als ik bijvoorbeeld zie hoe die handwerkslieden ons huis opknappen."

Na de verbouwing.

Is het belangrijk om op je gevoel af te gaan en op je instinct te vertrouwen?

"Ja, altijd. Ik durf er steeds meer aan toe te geven. Anderhalf jaar geleden was dat ook een heel intuïtieve stap. Ik voel me bevrijd van al het moeten en racen om aardse zaken. Als ik denk aan al die zaken waarvoor ik me verantwoordelijk voelde... Dat is ook een vorm van hoogmoed."

Wat was de grootste barrière die je hebt moeten nemen?

"Dat was ik zelf. Wat betreft mijn arbeidsverleden ben ik het meest trots dat ik dit gedurfd heb. Ik voel het nu als mijn plicht om als een goed huisvader voor dit pand te zorgen en behoorlijk onderdak te verlenen aan reizigers. Die mensen reizen met een carnet, een boekje waarin je stempels kunt verzamelen van bestemmingen onderweg. In Santiago laat je dat boekje zien en ontvang je de compostela, wat gelijk staat aan één aflaat. Ook wij hebben een stempel laten maken met ons motto: "Ne cherche pas le chemin du bonheur, car le chemin c'est le bonheur."

Harriet Enkelaar

Informatie: www.comeniusteelgang.nl,
info@comeniusteelgang.nl of telefoon (050) 316 22 23.

Van wetenschapper tot consultant

Gerda van Dijk is een nieuwe docent van de Academie. Een interview over haar carrière en de keuzen die zij daarvoor heeft gemaakt.

Dr.ir. Gerda van Dijk, management consultant, werkte ruim tien jaar in het natuurwetenschappelijk onderzoek, voordat zij zich bij de Galan Groep aansloot. Na haar promotie als biologie aan de Wageningse universiteit was zij verbonden aan het Instituut voor Bos en Natuurbeheer. Vervolgens was ze hoofd van een onderzoeksafdeling bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM).

Hoe werd je belangstelling gewekt voor een nieuw vakgebied?

"Ik had heel sterk van binnenuit het gevoel dat ik management consultant wilde worden. Bij het Rijksinstituut Volksgezondheid en Milieu deed ik onderzoek en ik publiceerde veel met de bijbehorende erkenning die dat opleverde. Daarnaast had ik een goed netwerk met perspectieven om door te groeien. Rationeel had ik alles op een rijtje. "Het gaat toch goed?", was de dialoog die ik met mezelf voerde. Dat leek ook zo, tot een vraag uit mijn nabije omgeving mij uit het lood sloeg. Die vraag luidde: "Wat wil je over vijf jaar doen?" Hoogleraar worden leek aantrekkelijk, maar was toch voor mij geen optie. Ik had het gevoel dat het pad steeds smaller werd.

In mijn werkomgeving werd dat opgepakt en ik ben ingegaan op een aanbod van de directeur van het RIVM om projectleider te worden van een groot veranderingsproject van de sector milieu, die meer projectmatig en vraaggericht moest werken. Ik was weer geheel geïnspireerd. De stap van aquatische ecosystemen naar complexe organisaties is niet zo groot. Vanuit mijn achtergrond als biologie heb ik een brede blik en een analytische benadering van ingewikkelde systemen."

Hoe ontwikkelde die belangstelling zich verder?

'Zes jaar geleden ben ik bij de Galan Groep terechtgekomen via een advertentie. Vooral de zinsrede "Wij zoeken een negende collega – dat bent u niet meteen," beviel me, want je moet eerst het vak van organisatieadviseur leren. Nadat ik mijn tweede kind had gekregen, zocht ik opnieuw inspiratie. Ik heb me aangemeld voor de European Comenius Course, omdat ik mijn referentiekader wilde uitbreiden. Frappant was ook in die setting hoe je op talloze manieren de werkelijkheid kunt observeren en interpreteren. Consultants kijken heel anders dan degenen die eindverantwoordelijk zijn. Investeren in een langetermijnstrategie is veel makkelijker gezegd dan gedaan, als je te maken hebt met aandeelhoudersbelangen die iedere week fluctueren. Tijdens het intake-gesprek voor Comenius vertelde ik over mijn enthousiasme voor kennisintensieve organisaties waarvoor ik adviesopdrachten doe. Mijn opdrachtgevers zijn onder andere universiteiten, onderzoeksinstituten, R&D- en innovatieafdelingen en de overheid'

Wat doe je zelf aan kenniscreatie?

'Een voorbeeld is een "diner pensant" dat ik heb georganiseerd met als werktitel "Effectieve aansturing van kenniscreërende organisaties". De lijst van genodigden bestond uit mensen van wie ik vind dat zij inspirerende leiders zijn. Aan tafel was de praktijk van kenniscreërende organisaties zoals het Nederlands Forensisch Instituut, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, AKZO Nobel, TNO, een Psychiatrisch Ziekenhuis en prominenten uit de wetenschapsweld. Al die mensen geven leiding aan "uitvinders", die allen iets groots willen uitvinden, terwijl er ondertussen ook diensten en of producten verkocht moeten worden.'

Het diner vond plaats in een passende omgeving namelijk het Stoomgemaal 'Hertog Reijnout' te Nijkerk. Dit industriële erfgoed stond symbool voor wat de werkelijke 'uitvinder' drieft: namelijk iets nieuws uitvinden dat wezenlijk bijdraagt aan de ontwikkeling van mens en maatschappij.

Hoe breng je strategische kennisproductie tussen de oren van organisaties?

'Na het intakegesprek vertrok ik ook met een nieuwe functie, namelijk die van kerndocent van een nieuw op te zetten leergang Strategische Kennisproductie van de Academie voor Management. Nu kan ik als managementconsultant, maar ook via postdoctoraal onderwijs voor managers en leidinggevenden, werken aan nut en noodzaak van strategische kennisproductie. Nieuwe kennis laten produceren is hét nieuwe productiemiddel. Dit vereist een enorme gevoeligheid van de manager over wat er allemaal speelt in de omgeving en de onderliggende behoeftes van de markt en de mensen in je organisatie. Wat dit laatste betreft,

vanuit mijn achtergrond snap ik eigenwijze onderzoekers. Ik weet hoe moeilijk "creatieven" te managen zijn. Hoe doe je dat? Daar gaat de leergang over.'

Wat komt er in plaats van beheersing en control?

'We zullen de deelnemers confronteren met individuen en organisaties die de tijdgeest doorhebben en echt aan het experimenteren zijn. Het docentenkorps is heel divers. We hebben bijvoorbeeld een consultant die uitlegt hoe je kenniscreatie vorm geeft in een organisatie en een filosoof die een socratisch gesprek met ons zal aangaan en ons vooral met vragen zal achterlaten. Uitgangspunt is dat iedere organisatie uniek is en iedere deelnemer wordt uitgedaagd tot een vertaling van basiswetten voor zijn eigen organisatie. Veelvuldig zullen paradoxen aan de orde komen, bijvoorbeeld de lerende organisatie tegenover de vraag of mensen al dan niet individueel of in organisaties kunnen leren en of ze wel kennis willen delen. Kennis was tenslotte macht.'

Harriet Enkelaar

'Hertog Reijnout' in Nijkerk is het enige nog werkende gemaal met buiten-schepraden.

Strategische Kennisproductie

De nieuwe leergang Strategische Kennisproductie start op 13 mei 2003. Ook behoort een incompanyprogramma tot de mogelijkheden. De eerste kerndocent is dr. Gerda van Dijk (zie interview). Tweede kerndocent is prof.dr. John Peters, hoogleraar toegepaste onderwijskunde aan de RUG. Meer info: www.academie-voormanagement.nl of info-avm@aog.nl. Studietoelichting: telefoon (050) 316 2115

Afgestudeerden

Master of Facility Management 8

Boven vlnr: Elzo van Oosterom, Jaap Haring, Robal Elverding, Rob Tanis, Willem van Bultjete, Erik van Dijk, Beneden vlnr: Harry Lassing (MFM 7), Marjolijn Kurstjens, Marianne Linders, Lees Henzen, Jan van Gils, Hans Trum, Gert Nieldan.

Res Publica 5

Onder vlnr: Robert Smits, Leo Kerpel, Jan Kiewiet. Boven vlnr: Foppe Hemminga, Maurits JanVink (kerndocent), Maaike Muskens, Marco de Witte (kerndocent).

Business Strategy Course Elsevier

Boven vlnr: Peter Garstenveld, Martijn Lotfers, Jeroen Kuerbik, Dirk ten Brink, Frank Paul ter Berg, Peter Leeftang (docent), Martijn de Weerd. Midden vlnr: Jurgen Stoffer, Pascal van Sluijs, Mariëlle Blanc, Peter van Sommeren, Bart Bakkmun. Onder vlnr: Pascal Derksen, Igor Fiselier, Geert van den Bosch, Joep Verheggen.

Mastertrajecten

Onder vlnr: Mienke Schinkel, Joke Steenbruggen, Karin van Dongen, Cella Noordegraaf. 2de rij vlnr: Martin van der Avoird, Hans Joore, Jeroen Gehlen, Karel-Jan van der Hoven. 3de rij vlnr: Klaas Hoekstra, Eric Miedema, Karin Hamelink (programma manager). Boven vlnr: Theo Mentink, Ron van Zonneveld (kerndocent), Jan de Jong, Karel Jan Alsem (kerndocent), John Peters (kerndocent), Philip Wagner (kerndocent).

Verandermanagement 13

Johan Bleumink (Getronics), Jan Hein Carree (Gemeente Haarlem), Erica van Dijk (Technische Unie BV), John Hausmans (Stichting Leerplanontwikkeling), Yvonne Kessels (Ormit Young Management), Dick Liefink (Noorderpoort College), Bronno Mulder (Getronics), Christel Nienhuis (ING Bank NV), Jan Plaizier (J. Plaizier Beheer BV), Hendrik Redmeijer (Argonaut), Jeanet Rink (Schiphol Group), Leonie Sipkes (B&A Groep Beleidsonderzoek), Zwannie Slagter (Managementcentrum Atol), Hedi Vlisscher (Ormit Young Management), Marcel de Wit (Deloitte&Touche Human Capital Group), Merijn Zanen (ING Bank NV), Marja de Jong-van Dijk, Frans Heemskerck, Anнемiek Dupont-Reekers.

Verandermanagement 11

Johan Jonkman (Ministerie van Justitie).

Oraties en afscheidscolleges

PSYCHOLOGISCHE, PEDAGOGISCHE EN SOCIOLOGISCHE WETENSCHAPPEN

1 april 2003: oratie mevrouw prof.dr. S. Waslander. Leeropdracht: sociologie, i.h.b. beleid en de sociologische praktijk.
24 juni 2003: afscheidscollege prof.dr. L.N.H. Gökten. Leeropdracht: bewegingswetenschappen.

MEDISCHE WETENSCHAPPEN

8 april 2003: oratie mevrouw prof.dr. H.C. van der Mei. Leeropdracht: biomateriaal-gerichte biofilms en infecties.
6 mei 2003: oratie prof.dr. F.G.M. Kroese. Leeropdracht: onderwijs en opleiding in de medische wetenschappen, i.h.b. onderwijs in de celbiologie.
13 mei 2003: afscheidscollege prof.dr. D. Post. Leeropdracht: sociale geneeskunde.
10 juni 2003: oratie prof.dr. M.J. Staal. Leeropdracht: neurochirurgie, i.h.b. de neuromodulatie.

ECONOMISCHE WETENSCHAPPEN

29 april 2003: oratie prof.dr. T.K. Dijkstra. Leeropdracht: econometrische methoden van maatschappelijk verantwoord beleggen.
20 mei 2003: afscheidscollege prof.dr. D.W. Feenstra. Leeropdracht: bedrijfsconomie, i.h.b. management accounting.

LETTEREN

22 april 2003: oratie prof.dr. H. te Velde. Leeropdracht: politieke cultuur van de westerse wereld in de moderne tijd.
27 mei 2003: oratie prof.dr. C.M. de Gopper. Leeropdracht: taalbeheersing van het Nederlands.

WISKUNDE EN NATUURWETENSCHAPPEN

3 juni 2003: oratie prof.dr. R.P.H. Bischoff. Leeropdracht: analyse van biomacromoleculen.
17 juni 2003: oratie prof.dr. W. Norde. Leeropdracht: colloidchemie.

Wijzigingen voorbehouden. Afscheidscolleges beginnen om 16.00 uur, oraties om 16.15 uur. Inlichtingen: mw. I. Sibers, telefoon (050) 363 52 90.

Anglophile

Anglophile, de alumnivereniging Engels, bestaat vijf jaar en viert dit met een alumnidag op 10 mei 2003. Iedereen die ooit Engels in Groningen heeft gestudeerd is van harte welkom. Het programma bestaat onder andere uit workshops en natuurlijk is er voldoende tijd om samen herinneringen te ophalen en te lunchen. Tussendoor is er luchtig entertainment. Het bestuur is nog op zoek naar adressen van alumni Engels. Geef die a.u.b. door aan het bestuur via onderstaand adres. Meer informatie of opgave: English Department, Hans Jansen, Postbus 716, 9700 AS Groningen, j.p.m. jansen@let.rug.nl

Romanesque

Op zaterdag 12 april 2003 presenteert de alumnivereniging Romanesque vanaf 14.00 uur in Groningen een lezingmiddag over de Romaanse filmwereld. Er is een algemene lezing over de hedendaagse cinema in de Romaanse landen door Hub. Hermans en Jeanette den Toonder. Daarna spijst het programma zich toe op de afzonderlijke Romaanse landen: het gebruik van filmfragmenten bij het onderwijs van Frans door Bernadette Bodewes (voorzitter Romanesque) en anderen; een lezing over de hedendaagse Spaanse cinema met speciale aandacht voor regisseur Almodóvar door Pietsje Feenstra; en een lezing over de cinema in Italië door Harald Hendrix. Voorafgaand vindt de Algemene Ledenvergadering van 2003 plaats. Ook niet-Romanesque leden zijn welkom om het filmprogramma bij te wonen! Er zijn geen kosten aan verbonden. Voor programma en aanmelding: Marloes van der Weij, tel. (050) 571 08 60 of m.van.der.weij@let.rug.nl.

BIG-Congres

Op 21 en 22 mei 2003 presenteert de Faculteit Bedrijfskunde voor de 24ste keer het BIG-Congres onder de titel 'Een zaak van vertrouwen'. Dit jaar voor het eerst in haar geschiedenis geheel in het centrum van de stad Groningen. De lezingen vinden plaats in de Martinikerk, het Stadhuis en de Oude Academie. Centraal staat het belang van vertrouwen voor managers en organisaties. Onder leiding van voorzitter Wim Kok verzorgen onder meer Arie van der Zwan, Pieter Winsemius, Ad Scheepbouwer en Richard D'Aveni een lezing. Voor meer informatie: www.bigcongres.nl.

Eric Bleumink Fonds

Geachte oud-studenten,

Fantastisch! Velen hebben aan mijn oproep gehoor gegeven. Heel hartelijk bedankt.

In december 2002 heeft u een brief met acceptgirokaart en folder van het Eric Bleumink Fonds ontvangen. Het Eric Bleumink Fonds verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en jonge onderzoekers uit ontwikkelingslanden.

Bijna 1.800 giften zijn binnengekomen. In totaal is een bedrag van meer dan € 55.000 gedoneerd! In de maand mei ontvangen alle gevers een Nieuwsbrief van het Fonds. In deze Nieuwsbrief vertellen de studenten en onderzoekers uit ontwikkelingslanden wat een verblijf aan onze univer-siteit voor hen en hun regio of land betekend. Ook mensen die in het verleden een beurs hebben gehad komen aan het woord.

Overigens is ons rekeningnummer blijvend geopend. De ambitie van de universiteit reikt verder. Ook in de toekomst doen we graag een beroep op u.

Met vriendelijke groeten,

prof.dr. Frans Zwarts,
 rector magnificus en voorzitter van het Eric Bleumink Fonds

Frans Zwarts

Wilt u alsnog (of opnieuw) geld overmaken? Het rekeningnummer van het Eric Bleumink Fonds is: ABN AMRO Groningen nr. 56.30.98.961 t.n.v. Stichting Ubbo Emmius Fonds inzake Eric Bleumink Fonds.

RUG-voorjaarsdiner Oentsjerk

Op donderdag 24 april 2003 vinden de RUG-voorjaarsdiners plaats, zodat alumni de gelegenheid hebben hun 'oude' universiteit en mede-alumni in of nabij de eigen woonplaats te ontmoeten. De bijeenkomsten worden tegelijkertijd gehouden in Amsterdam, Groningen, Deventer, Den Bosch en Oentsjerk (bij Leeuwarden). Op het programma staan twee korte lezingen van vooraanstaande RUG-alumni of RUG-wetenschappers. In het decembernummer van de Broerstraat 5 werd abusievelijk aangekondigd dat Luuk van Middelaar een lezing zou houden in Oentsjerk. In zijn plaats komt Bart Stapers, RUG-alumnus juridische bestuurswetenschappen. Hij is bekend als jeveraar tegen de doodstraf en werkte lange tijd als advocaat voor terdoodveroordeelden in de VS. Hiervoor ontving hij in 2001 een eredoctoraat van de Universiteit Utrecht.

Lustrum 2004

In juni volgend jaar wordt het 78e lustrum van de RUG gevierd. Er is inmiddels een lustrumcommissie ingesteld onder voorzitterschap van prof.dr. H.L.M. Hermans. Verder is Ely Jonker benoemd als lustrumcoördinator. De lustrumcommissie is begonnen met de ontwikkeling van het programma, waarvan een alumni-evenement zeker weer onderdeel zal zijn. In de loop van 2003 en 2004 komen wij hier uit-gebreid op terug.

RUG-Alumnipas

Na uw afstuderen of promoveren is er beslist geen einde gekomen aan uw band met de universiteit. U bent en blijft immers RUG-alumnus! Voor al onze oud-studenten en eepromoverden is er een speciale RUG-alumnipas. Daarmee kunt u gebruik maken van een aantrekkelijk servicepakket, dat voortdurend wordt uitgebreid. De pas kost € 35,- en is drie jaar geldig. Dat is nog geen € 12,- per jaar!

Alle voordelen op een rij

- Cursussen, opleidingen en onderwijs
- 5% korting op sommige opleidingen van de stichting Academische Opleidingen Groningen (AOG) Contractonderwijs
- 10% korting op cursussen bij de Senioren Academie (hoger onderwijs voor ouderen)
- 20% korting op alle cursussen bij de USVA
- 10% korting op computercursussen (externe tarieven) van het RC
- 15% korting op reguliere taalen-cursussen bij het Talentencentrum
- 10% korting op open colleges bij de letterenfaculteit
- 10% korting op open colleges bij de theologische faculteit
- 5% korting op juridisch postacademisch onderwijs
- korting op cursussen Frans bij het Centre Culturel Français
- korting op abonnement bij Studium Generale Groningen
- diverse kortingen op postacademisch onderwijs bij PPSW

- Artikelen, diensten, uitstapjes enz.
- ALO-kaart bij het Sportcentrum van de RUG blijft mogelijk
- korting op een lenerspas voor de UB
- € 5,- korting op het RUG-voorjaarsdiner (normale prijs € 25,-)
- € 50,- korting op de RUG-cultuurreis (normale prijs € 1400,-)
- 10% korting op alle artikelen met RUG-logo in de RUG-winkel
- 25% korting op een UK-abonnement
- 20% korting op concerten van het Noord-Nederlands Orkest in De Oosterpoort
- 20% op weekendovernachtingen in het University Guesthouse
- 10% korting op weekendarrangementen van de VVV Groningen
- 10% korting op arrangement hotelpaleis Het Stadhouderlijk Hof te Leeuwarden
- 10% korting op loopbaanoriënteringsstraject van organisatieadviesbureau MDP

Informatie

Bestel de brochure (met aanvraagformulier):
Telefoon (050) 363 77 67
Fax (050) 363 63 00
alumni@bureau.rug.nl
<http://www.rug.nl/alumni>

Wat hebben Sander, Jaap, Hiske, Valborg, Bert-Jan, Heleen en Marleen met het Eric Bleumink Fonds?

Deze studenten organiseren dit jaar de

BAZES (Benefiet Actie Zeven Erkende Studentenverenigingen), een evenement in het teken van een goed doel.

'Wij kiezen voor het Eric Bleumink Fonds. Westerse studenten hebben een bevoorrechte positie wat de studiefaciliteiten en studiemogelijkheden betreft. Met de ondersteuning van het Fonds willen we laten zien dat we ons hiervan bewust zijn. Als nevendoel wil de BAZES de relatie tussen studenten en Steders, en ook tussen studenten onderling, bevorderen.

Op woensdag 21 mei krijgt iedereen, student en Stadler, de mogelijkheid op een gezellige en intensieve manier te integreren. We organiseren een sporttoernooi, met als afsluiting een feestavond op alle studentenverenigingen.'

BACK TO BAZES? Surf naar www.bazes.nl!

Eric Bleumink Fonds

Het Eric Bleumink Fonds van de RUG verstrekt beurzen aan talentvolle studenten en jonge onderzoekers uit ontwikkelingslanden. Het fonds, opgericht in mei 2000, heeft een bestuur onder leiding van de Rector Magnificus. Voor het werven van het geld zorgt het Ubbo Emmius Fonds. Voor meer informatie over donaties, schenkingen en legaten aan het Eric Bleumink Fonds:

Ubbo Emmius Fonds
Rijksuniversiteit Groningen
Postbus 72, 9700 AB Groningen
Tel. (050) 363 75 95
ubbo.emmius.fonds@bureau.rug.nl

ABN AMRO Groningen
Rekeningnr. 56.30.98.961
t.n.v. Stichting Ubbo Emmius Fonds
inzake Eric Bleumink Fonds

Uitbreiding portretgalerij

Een van de 'ikonen' van de Groningse universiteit is de portrettenverzameling in de Senaatskamer van het Academiegebouw. Hier zijn maar liefst zo'n 140 hoogleraren uit vier eeuwen afgebeeld. Deze fraaie traditie dreigde ten einde te komen, omdat de beschikbare ruimte in de Senaatskamer gebruikt is. De galerij wordt nu echter voortgezet in de faculteitskamers, mede dankzij de inspanningen van Geert Boering (emeritus hoogleraar mondziekten en kaakchirurgie), Rolf ter Sluis (conservator Universiteitsmuseum) en Franck Smit (voormalig conservator Universiteitsmuseum). Het eerste portret van de 'vervolgserie' werd in 2000 aangeboden. Daar kwamen sedertdien zeventien kunstwerken bij. In december 2002 werden nog eens 22 schilderijen aan de collectie van de faculteitskamers toegevoegd, waarvan op de nevenstaande pagina een selectie van tien is afgebeeld. Wilt u de overige portretten zien, waaronder wellicht dat van uw oud-docent? Bezoek eens de virtuele expositieruimte op de RUG-website, <http://www.rug.nl/alumni>.

- 1 W.J. Aerts (Grieks) – door Marcel Duran
- 2 J.H. Beekhuis (rechtsgeleerdheid) – door Arie Schipper
- 3 G.J. Bremer (geneeskunde) – door Tijn Roelbroeck
- 4 M. Gruber (biochemie) – door Dorine Kuber
- 5 F.J. de Jong (economie) – door G. Bögels
- 6 I. Molenaar (statistiek) – door Van Dulmen-Krumpelman
- 7 N.G.M. Orie (geneeskunde) – door Jan Asselbergs
- 8 H. de Waard (natuurkunde) – door Ineke Pijn
- 9 H. Wijnberg (scheikunde) – door Carla Rodenberg
- 10 A.S. van der Woude (theologie) – door Pieter Pander

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

> Alumni achteraf <

MET RECHTEN KUN JE ALLE KANTEN OP, HOOR JE VAAK. EN INDERDAAD, JURISTEN VIND JE OVERAL. IN HET ONDERWIJS, ALS ORGANISATIEADVISEUR, ZELFS ALS CAMPINGBAAS IN FRANKRIJK!

Edu Groenewoud (49), rechten 1980–1986 / Werk: camping-
houder in Frankrijk / Huis: voormalige boerenhoeve /
Huishouden: samen met Monica Nijboer (52) / Bruto jaar-
salaris: over drie jaar hopelijk 80.000 euro, samen met
partner

Edu Groenewoud

'Ik had een leuke baan als bouwkundig ontwerper in Slochteren. Hoewel ik de hts niet had afgemaakt, lag een prachtige carrière in het verschiet. Toch zag ik het me niet tot mijn pensioen uithouden. Ik ging parttime rechten studeren, zegde na een jaar mijn baan op en verdiende daarna de kost als taxichauffeur. Vreselijk. Ik reed 's nachts. Kroeglopers, hoerenlopers, asociale, het type mensen dat mijn vriend niet is. Vermoeiend werk ook. Ik studeerde af in de richting ruimtelijke ordening en milieu. Dat begonnen toen net het items te worden. Na mijn stage bij de gemeente Groningen, kreeg ik een droombaan bij een adviesbureau in Zwolle. Na twee jaar heb ik zelf een adviesbureau opgericht. Twee jaar later waren we daar met zijn vieren en hadden veel te veel werk. De werkdruk was scheef en er was weinig collectieve ambitie. Dus liet ik me na zeven jaar uitkopen om alleen verder te gaan. Dat ging weer fantastisch. Tot het beleid in Nederland op het gebied van ruimtelijke ordening me meer en meer ging tegenstaan. Teveel bebouwing, alles voor de economie, daar ben ik niet voor. Bovendien, de wetgeving en het overheidsbeleid veranderden voortdurend, dat viel als eenmansbedrijf amper bij te benen. Ik had al vijftien jaar de droom die volgens mij een hoop mannen hebben: een camping in Frankrijk. Mijn partner en ik hebben uiteindelijk 25 hectare gekocht in de Noord-Dordogne. Vorig seizoen waren we voor het eerst open. Centre Corneuil. Vijftig plaatsen, niet te toeristisch. Het was een spiritueel centrum. Nu niet meer. Wij hebben niet zo'n affectie met het spirituele.'

Bert Imminga (42), rechten 1980–1986 / Werk: organisatie-
adviseur op ROC Oost-Nederland en mede-eigenaar van
R & I Advies / Huis: rijtjeshuis in Hengelo (O) / Huishouden:
lat-relatie met Petra (39), manager jeugdhulpverlening /
Bruto jaarsalaris: 55.000 euro

Bert Imminga

'Ik ben de enige van de familie met een academische opleiding. Ik vond het leuk om aan hersengymnastiek te doen en koos voor rechten omdat ik gehoord had dat je daar alle kanten mee op kon. Halverwege mijn studie werd ik leraar recht op een mbo-school voor agogisch werk. Via een kennis. Als ik die wilde vervangen, kon hij zonder opzegtermijn weg. Ik zei tegen de kennis: "Maar ik kán helemaal niet lesgeven." "Geef niet," zei hij, "ik ook niet."

Welke jurist gaat nu lesgeven? Nou, ik had er ontzettend veel lol in. En ik zat zo mooi in het ziekenfonds. Na mijn afstuderen ging ik naar een mezo in Hengelo. Ik kwam in de medezeggenschapsraad terecht, tijdens een fusie. Dat was na twee jaar ongeveer veertig procent van mijn werk geworden. Weer twee jaar later werd ik directiesecretaris van het ROC en meteen ook de bedrijfsjurist. Vanaf toen stond ik niet meer voor de klas.

In 1997, toen de wanorde binnen het ROC groot was, ben ik er even uitgestapt. Ik begeleidde een reorganisatie bij een thuiszorgorganisatie in Ommen. Daarna heb ik een half jaar bij een onderwijsvakbond gewerkt. En ik richtte met een maat een eigen organisatieadviesbureau op. Maar uiteindelijk keerde ik terug bij het ROC. Ik heb een fulltime aanstelling. Sinds een half jaar ben ik op eigen verzoek intern organisatieadviseur, geen bedrijfsjurist meer. Ik vind het leuk veranderprocessen te begeleiden. Binnen zo'n grote school van 23.000 leerlingen zijn die continu aan de gang. Omdat ik zelf voor de klas heb gestaan kan ik een brugfunctie vervullen tussen de top en de werkvloer.'